

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПРИ ОДЕСЬКОМУ ІНСТИТУТІ
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**

Циклова комісія з менеджменту

Затверджую:

Директор Фахового коледжу при
Одеському інституті ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»

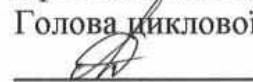

Ольга ЖОВНЯК
2026 р.

Схвалено

на засіданні циклової комісії з
менеджменту

Протокол №2 від «24» лютого 2026р.
Голова циклової комісії

 Олена МІНАКОВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка та макроекономіка

Спеціальність

D3 Менеджмент

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

Освітньо-професійної програми

«Менеджмент»

Розробник(-и) си­ла­бу­су на­в­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

Рибак Ольга Миколаївна – викладач циклової комісії з менеджменту

(підпис)

Викладач:

Рибак Ольга Миколаївна - викладач циклової комісії з менеджменту

(підпис)

Си­ла­бус роз­гля­ну­то на за­сідан­ні циклової комісії з менеджменту

Про­то­кол № 2 від «24» лю­то­го 2026 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Мікроекономіка та макроекономіка
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<u>D3 Менеджмент</u>
Освітньо-професійний ступінь	<u>Фаховий молодший бакалавр</u>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>4 кредити/120 год Лекції: 30 години Семінарські/практичні заняття: 28 годин Самостійна робота: 62 годин</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>IV семестр</i>
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://odessa.maup.com.ua/pro-koledj/obovjazkovi-osvitni-komponenti-opp-menedzhment/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

П.І.Б. викладача	Рибак Ольга Миколаївна
Кваліфікаційна категорія	
Посада	викладач циклової комісії з менеджменту
Дисципліни, які викладає викладач	Мікроекономіка та макроекономіка
Контактна інформація викладача	
Е-mail:	steb79@ukr.net
Контактний телефон	
Телефон циклової комісії (зовнішній, за наявності)	(048) 723-23-21
Портфоліо викладача на сайті циклової комісії/коледжу (за наявності)	https://odessa.maup.com.ua/ribak-om/

Анотація курсу. Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців з менеджменту сучасного економічного мислення та розуміння механізмів функціонування ринкової економіки як на рівні окремих суб'єктів господарювання (мікрорівень), так і на рівні національної економіки в цілому (макрорівень).

Предметом вивчення є сукупність теоретичних знань, методологічних підходів та практичних інструментів аналізу економічної поведінки суб'єктів господарювання та функціонування національної економіки як цілісної системи. Дисципліна охоплює вивчення принципів прийняття рішень споживачами та фірмами в умовах обмеженості ресурсів, механізмів ринкового ціноутворення, теорії виробництва та витрат, а також стратегій поведінки підприємств у різних ринкових структурах. Особлива увага приділяється агрегованим показникам макроекономічного розвитку, зокрема динаміці валового

внутрішнього продукту, рівню інфляції та безробіття, механізмам досягнення загальної економічної рівноваги та інструментам державного регулювання через фіскальну та монетарну політику.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів цілісної системи знань про економічну природу ринкових відносин, закономірності функціонування окремих господарюючих суб'єктів та механізми розвитку національної економіки як єдиного цілого. Курс спрямований на розвиток умінь аналізувати раціональну поведінку споживачів і виробників в умовах обмежених ресурсів, розуміти принципи формування ринкової рівноваги та ефективного розподілу капіталу, а також опанувати навички оцінки макроекономічної стабільності країни.

Завдання: полягають у забезпеченні глибокого розуміння теоретичних засад та практичних інструментів аналізу економічних процесів на рівні окремих суб'єктів і держави загалом, формуванні у здобувачів освіти здатності ефективно приймати рішення в умовах обмеженості ресурсів та альтернативності їх використання. Навчальний процес передбачає розвиток навичок дослідження ринкової кон'юнктури, прогнозування попиту та пропозиції, розрахунку витрат і прибутку підприємства, а також оцінки результативності різних моделей ринкових структур. Завдання курсу охоплюють ознайомлення з методами обчислення основних макроекономічних показників, аналіз причин та наслідків інфляції, безробіття та циклічних коливань економіки, що дозволяє здобувачам критично оцінювати вплив фіскальної та монетарної політики держави на бізнес-середовище. Набуття практичних навичок роботи з економічними даними, графічними моделями та статистичними інструментами аналізу забезпечує фахівцю можливість обґрунтовувати стратегії розвитку організації та розуміти вектори трансформації національної економіки у глобальному просторі.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, набуті студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка», забезпечують успішне засвоєння інших дисциплін, орієнтованих на формування професійних компетентностей, зокрема: «Основи державного регулювання економіки», «Фінанси, гроші та кредит», «Економіка підприємства» та інших.

Засвоєння змісту навчальної дисципліни:

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

СК9. Здатність проводити економічні розрахунки.

РН7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

Результати навчання:

РН8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.

РН11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності.

РН14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

РН15. Проявляти ініціативу та підприємливість для розвитку підприємства (підрозділу).

Зміст дисципліни

Курс складається з двох змістових модулів:

1. Мікроекономічний аналіз поведінки ринкових суб'єктів.
2. Макроекономічні механізми регулювання та розвитку системи.

Змістовний модуль 1. Мікроекономічний аналіз поведінки ринкових суб'єктів

- Тема 1. Предмет, метод та фундаментальні поняття мікроекономіки.
- Тема 2. Теорія граничної корисності та аналіз поведінки споживача.
- Тема 3. Попит, пропозиція та механізм ринкової рівноваги.
- Тема 4. Еластичність попиту та пропозиції та її практичне застосування.
- Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати виробництва та прибуток.
- Тема 6. Поведінка фірми в умовах досконалої конкуренції.
- Тема 7. Ринкова влада та стратегії підприємств в умовах монополії та олігополії.
- Тема 8. Ринки факторів виробництва: праця, капітал та земля.

Змістовний модуль 2. Макроекономічні механізми регулювання та розвитку

- Тема 9. Основні макроекономічні показники та система національних рахунків.
- Тема 10. Сукупний попит та сукупна пропозиція (модель AD-AS).
- Тема 11. Макроекономічна нестабільність: цикли, безробіття та інфляція.
- Тема 12. Споживання, заощадження та інвестиції в макроекономічному аналізі.
- Тема 13. Фіскальна політика держави: бюджет, податки та державний борг.
- Тема 14. Монетарна політика та функціонування банківської системи.
- Тема 15. Зовнішньоекономічна діяльність та платіжний баланс країни.

Тематика практичних занять

1. Розрахунок споживчого вибору та побудова кривих байдужості.
2. Моделювання ринкової рівноваги та аналіз впливу податків на ціну.
3. Обчислення еластичності попиту за ціною та доходом для різних груп товарів.
4. Аналіз витрат фірми у короткостроковому та довгостроковому періодах.
5. Визначення оптимального обсягу випуску та максимізація прибутку підприємства.
6. Порівняльний аналіз стратегій ціноутворення в умовах монополістичної конкуренції.
7. Оцінка ефективності використання ресурсів на ринках капіталу та праці.
8. Розрахунок ВВП різними методами та аналіз індексів цін.
9. Побудова та аналіз кривої Філіпса: взаємозв'язок інфляції та безробіття.
10. Кейс-стаді: Вплив державних видатків на сукупний попит (ефект мультиплікатора).
11. Аналіз дефіциту державного бюджету та методів його фінансування.
12. Симуляція рішень центрального банку щодо зміни облікової ставки.
13. Розрахунок платіжного балансу та оцінка впливу валютного курсу на експорт.

Технічне обладнання/програмне забезпечення – мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення аудиторних та семінарських/практичних занять, доступ здобувачів до Інтернету.

Форми та методи контролю.

Форми контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

- поточний контроль,
- виконання самостійної роботи (індивідуального завдання),
- підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль на аудиторних заняттях проводять систематично з метою з'ясування рівня розуміння, засвоєння та оволодіння навчальним матеріалом здобувачами,

здійснення коригування навчальних технологій, які застосовують у процесі викладання дисципліни.

Основними формами проведення такого виду контролю є: усне або письмове опитування на практичних, семінарських та лекційних заняттях; оцінювання результатів розв'язання задач (економічних розрахунків); комп'ютерне тестування тощо.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання письмової контрольної роботи (розв'язання економічних задач та тестових завдань).

Контроль за виконанням самостійної та/або індивідуальної роботи дозволяє виявити вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Основними формами контролю самостійної роботи є: оцінювання оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою; підготовка рефератів, есе; виконання науково-дослідних, практичних завдань, курсових робіт (проектів) тощо.

Семестровий контроль - це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача передвищої освіти за семестр, яке проводять у формі заліку або іспиту (відповідно до навчального плану).

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://surl.li/ijygzp>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
35-59	FX		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали

- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

Самостійна робота перевіряється під час практичного заняття або на консультації.

Критерії оцінювання модульного контролю.

№	Критерії оцінки знань студента, виявлених під час проведення модульного контролю	Кількість балів
1.	Студент в процесі письмової відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо.	25

2.	Студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань, тощо.	15
3.	Студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповіді на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	10
4.	Студент дає неправильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання тощо.	0

Максимальна кількість балів - 25 балів.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань (рефератів, контрольних домашніх завдань тощо)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	5
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Інтернет), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	2

Орієнтовна структура індивідуального завдання: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Максимальна кількість балів – 30 балів.

Теми для індивідуального завдання:

Змістовний модуль 1. Мікроекономічний аналіз поведінки ринкових суб'єктів

1. Еволюція теорії граничної корисності та її значення для моделювання сучасної споживчої поведінки.
2. Аналіз еластичності попиту на товари ІТ-сектору: як цінова стратегія впливає на дохід компанії.
3. Дослідження ефекту доходу та ефекту заміщення в умовах зміни цін на енергоносії.
4. Порівняльний аналіз витрат виробництва у короткостроковому та довгостроковому періодах (на прикладі реального підприємства).

5. Стратегії максимізації прибутку в умовах чистої монополії: соціальна ціна монопольної влади.
6. Олігополістичні структури на ринку мобільного зв'язку України: аналіз цінових та нецінових методів конкуренції.
7. Теорія ігор в економіці: моделювання поведінки фірм-конкурентів у ситуації «дилеми в'язня».
8. Специфіка формування попиту та пропозиції на ринку праці в умовах цифровізації та дистанційної зайнятості.
9. Ринки з асиметричною інформацією: як «ринок лимонів» впливає на якість товарів та послуг.
10. Зовнішні ефекти (екстерналії) в економіці: механізми державного регулювання негативних екологічних наслідків виробництва.
11. Порівняльний аналіз ринків монополістичної конкуренції: брендинг та реклама як інструменти ринкової влади.
12. Економічне обґрунтування інвестицій у людський капітал: мікроекономічний підхід.
13. Проблема «витрати – випуск» та визначення технологічної ефективності виробництва.
14. Ризик та невизначеність у прийнятті мікроекономічних рішень: методи мінімізації втрат.
15. Аналіз цінової дискримінації: як авіакомпанії та сервіси підписки сегментують своїх споживачів.

Змістовний модуль 2. Макроекономічні механізми регулювання та розвитку

1. ВВП як показник добробуту нації: критичний аналіз недоліків та альтернативні індекси (напр., Індекс людського розвитку).
2. Динаміка інфляційних процесів в Україні: причини, наслідки та методи антиінфляційної політики НБУ.
3. Аналіз взаємозв'язку інфляції та безробіття: практична перевірка кривої Філіпса на прикладі країн ЄС.
4. Вплив фіскальної політики на сукупний попит: аналіз ефекту мультиплікатора державних видатків.
5. Проблема державного боргу України: структура, ризики та стратегії управління.
6. Монетарні інструменти стимулювання економічного зростання: досвід «кількісного пом'якшення» (Quantitative Easing).
7. Циклічність економіки: аналіз причин світової фінансової кризи та механізми виходу з депресії.
8. Прямі іноземні інвестиції як чинник модернізації національної економіки.
9. Платіжний баланс країни: аналіз причин дефіциту та його вплив на стабільність національної валюти.
10. Економічне зростання та «зелений курс»: як екологічні стандарти впливають на темпи розвитку ВВП.
11. Соціальна політика держави: механізми перерозподілу доходів та боротьба з бідністю (аналіз кривої Лоренца).
12. Вплив глобалізації на національні ринки праці: виклики міграції та «відтоку мізків».
13. Ефективність податкової системи: аналіз кривої Лаффера та пошук оптимальної ставки оподаткування.

14. Макроекономічні наслідки цифровізації: як електронна комерція змінює швидкість обігу грошей.

15. Кейнсіанство проти монетаризму: порівняльний аналіз підходів до державного регулювання економіки.

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Мікроекономіка та макроекономіка» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання належної якості;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Мікроекономіка та макроекономіка» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед здобувачів).

Рекомендовані джерела інформації.

Основна

1. Базилевич В. Д. Мікроекономіка : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2023. 679 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2022. 743 с.
3. Мікроекономіка : навч. посіб. / М. І. Звєряков та ін. ; за ред. М. І. Звєрякова. Одеса : ОНЕУ, 2021. 320 с.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка : навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Либідь, 2020. 616 с.
5. Самуельсон П. А., Нордгауз В. Д. Економіка : підручник / пер. з англ. Київ : Основи, 2021. 648 с.
6. Слухай С. В. Довідник з мікроекономіки : навч.-практ. посіб. Київ : Ліра-К, 2022. 216 с.
7. Фіскальна та монетарна політика в системі макроекономічного регулювання : підручник / за ред. І. О. Луніної. Київ : НАН України, 2021. 450 с.

Додаткова

8. Гетманцев Д. О. Економічна політика держави: виклики та пріоритети. *Економіка України*. 2023. № 2. С. 3–15.
9. Гриценко А. А. Цифрова трансформація економіки: макро- та мікрорівні. *Економічна теорія*. 2022. № 3. С. 5–24.
10. Кривенко К. Т. Теорія вартості і ціни : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 240 с.

11. Лібанова Е. М. Ринок праці в Україні: макроекономічні виклики та соціальні ризики. *Демографія та соціальна економіка*. 2023. № 1 (51). С. 3–22.

12. Покришук В. В. Мікроекономіка: стратегії ринкової поведінки підприємств. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 2. С. 88–94.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НБУВ. Наукові праці з мікро- та макроекономіки. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Coursera. Microeconomics and Macroeconomics Specializations. URL: <https://www.coursera.org/browse/business/economics>
4. EdX. Principles of Economics with MIT and Harvard. URL: <https://www.edx.org/learn/economics>
5. IMF Data. Статистика світових макроекономічних показників. URL: <https://www.imf.org/en/Data>
6. MindTools. Decision Making and Strategy Tools for Business. URL: <https://www.mindtools.com>
7. Prometheus. Онлайн-курси «Економіка для всіх» та «Макроекономіка». URL: <https://prometheus.org.ua>
8. SkillsYouNeed. Analytical and Quantitative Skills. URL: <https://www.skillsyouneed.com>
9. The Economist. Аналітика світових ринків та економічних систем. URL: <https://www.economist.com>
10. World Bank Open Data. Відкриті дані про економічний розвиток країн. URL: <https://data.worldbank.org>